

2. évf. 2. szám 2023. február

Sikeres pályamű

Az NMI (Nemzeti Művelődési Intézet) lehetőséget biztosít a közművelődési intézményeknek szakkörök szervezésére, ahol régi mesterségek kitanulását teszi lehetővé a jelentkezők számára.

Nálunk tavaly novemberben indult mézeskalács szakkör. Idén januárban Himnusz 200 elnevezésű pályázatot hirdettek, ahova a szakkörtagok a szakkörüknek megfelelő technikával készíthettek a Himnuszunk által ihletett alkotásokat. Az országosan több mint 100 jelentkezőből 15 alkotást díjaztak, melyben egyedüli baranyaiként Dunaszekcső is helyezést ért el.

Gratulálunk!

Elérhetőségek:

- muvhaz.dszekcs@gmail.com

- Dunaszekcsői Művelődési Ház

Facebook oldala

- 7712 Dunaszekcső

Kossuth Lajos u. 33.

- [instagram](#)

- [weboldal](#)

Az újságot megjelentette

Dunaszekcső Község

Önkormányzata 150 példányban.

Szerkesztő: Kulutáczi Tímea

A tagok: Balogné Kiss Gyöngyi, Bogos Dóra, Mózes Maja, Király Ildikó, Schmidt Gabriella, Treutz Tímea. A nyertes pályaművet és a többi alkotásukat az érdeklődők megtekinthetik egy kiállítás keretein belül a Művelődési Ház kistermében, melynek megnyitója az 1848-as szabadságharc alkalmából megrendezésre kerülő ünnepi műsorunk keretein belül lesz.

Mindenkit sok szeretettel várunk!

Önkormányzati hírek

Konyha

Megérkezett az ételek kiszállításához vásárolt új szállító jármű, egy Ford Transit Connect, mellyel az ebédkihordás továbbra is biztosított az emberek számára. A kazánház építési munkálatai elkészültek, az épület belső és külső vakolása van még vissza, melynek befejezése az időjárás függvénye. A kazán is megérkezett már, a fűtési rendszer kialakítása a héten fog elkezdődni.

A lakosság és az önkormányzat által fizetendő gázár nagy mértékben tér el egymástól, az önkormányzati sokszorososa a lakossági díjnak. Számítások szerint a konyha eddigi 1,5 milliós gázszámlája közel 7-7,5 millió forintra emelkedne fel, ezért kerül egy alternatív fűtési rendszer kialakításra, s bízunk benne, hogy a vegyes tüzelésű kazánnal nagy mértékben tudjuk csökkenteni a kiadásokat.

Háziorvosi szolgálat

Országos szinten változásokat hajtanak végre az egészségügy területén. A falu vezetősege több orvossal is folytatott tárgyalásokat az elmúlt időszakban, azonban részben az egészségügyben feltételezhetően júniustól bekövetkező változtatások miatt sajnos eddig eredménytelenül. A jelenlegi ügyeleti rendszert államilag tervezik átalakítani. Jelenleg délután négytől másnap reggel 8

óráig Mohácson látják el a háziorvosi ügyeletet. A jövőben délután 4 és este 10 óra között lesz ügyelet Mohácson, majd este 10 és reggel 8 között ezt a mentőszolgálat veszi át. Ennek bevezetése az országban fokozatosan történik.

Bóna doktor úrra a közeljövőben műtét vár, őt Major doktor úr fogja ideiglenesen helyettesíteni Somberekéről. Az orvosi rendelőben tájékozódhatnak róla a lakosok, hogy mely napokon jön át Major doktor úr településünkre. Más napokon a betegeket Sombereken tudják fogadni. Ha valaki számára nem megoldható az átjárás Somberekre, abban az esetben az ápolónők szervezésével az önkormányzat fog segíteni kisbusz biztosításával az utazáshoz.

Diási- árok

A beruházás közel 98%-ban készült el, visszakerült a korábban elbontott kerítés is, és fel lett töltve földdel mindehol a terület. Tavasszal a kivitelező befűvesíti ezeket a részeket. Erre a beruházásra pályázaton nyertünk 44 millió forintot, amihez további 4 millió forintot kellett hozzátennie a falunak.

A Zrínyi utca bizonyos szakaszán a tervezéskor nem vették figyelembe a felszíni csapadékvíz elvezetését, ami problémát okozott. Jeleztük a kivitelező és a műszaki ellenőr felé, ahogy az időjárás engedi a hiba javításra kerül. A TSz irányába hátrafelé sajnos az árkot nem

lehetett mélyíteni a magasan futó gáz és csatorna bekötések miatt.

A Zrínyi utca út és járdaburkolatának felújítása is szükségszerű. Ennek feltétele a magasan elhelyezkedő talajvíz csökkentése - ehhez hozzájárul a most elvégzett beruházás is, illetve további beavatkozás szükséges, valamint a Duna-Gyöngye Zrt. külső telepein végzett beruházás befejezése. További pályázati források szükségesek ezen útszakasz javításához. Előzetes számítások szerint 40-60 millió forintba is belekerülhet a jelenlegi árak mellett. Amennyiben jelenik meg ilyen típusú pályázati felhívás, mindenképpen pályázni fogunk rá.

Művelődési ház

A Leader projekt keretén belül az ifjúsági klub, zeneterem külső hőszigetelése zajlik, erre mintegy 4,5 millió forintos forrást nyertünk, melyhez további 4,5 millió forintot kell hozzátennie a falunak. A beruházás korai kezdése reményeink szerint már az idei fűtési szezonban is kifejti kedvező hatását.

Költségvetés

A 2023-as évre megkezdődött a költségvetés tárgyalása, melynek várható elfogadása február 27.

Híd felújítás

Két híd felújítása készült el januárban; az egyik a Csokonai utcában, a másik a Fok patak feletti híd a Lánka árokban.

Tervszerű felújítás volt, korábban jelezték a lakosok, hogy a híddeszkák rossz állapotát. A Telelő és a Duna közötti területről tavaly behozott fák között volt kőris is, melyek kiszáradásuk után decemberben padlónak és deszkának lettek felvágatva. Ezeket használtuk fel a hidak felújításához.

64 mező

Tehetség, kemény munka, kitartás és szerencse. Mind szükséges, ha eredményt akarunk elérni. Rajtunk múlik, hogy betartjuk-e a szabályokat, vagy a könnyebb utat választjuk. Sokszor a megérzéseinkre kell hagyatkoznunk, de egy jó taktikával hamarabb elérjük a célunkat!

Mi ez? Valami sport vagy talán maga az élet! A sakkot indiai bölcsek találták ki több mint 1500 éve, majd innen terjedt el az egész világon. Eredetileg tanítási segédeszköz volt, és időről időre újra betöltötte ezt a szerepet.

A dunaszekesői iskolában 8-10 éve újra felfedeztük a sakk játékot. Eleinte valóban csak néhányan voltak képesek a számítógépek modern csilingelő játékaival szembeszállva valódi küzdelmeket vívni egymással. Ők már elballagtak, bár nagyon magasra tették a lécet, ugyanis országos versenyig jutottak. Örömmel tapasztaltuk, hogy lassan a sakk tömegsport lesz iskolánkban egyre többen szeretnék megtanulni a játékot.

Izgatóan vártuk januárban Mohácson a Brodaries iskolában megrendezésre kerülő sakk diákolimpia térségi versenyét. Az időjárás nem kímélt bennünket háromszor is bőrig áztunk, ennek ellenére a tanár néni elhagyta az ernyőjét.

A lányok versenyében csapatversenyben az alsósok és a felsősök mezőnyében is szekesői siker született – elsőkké lettünk.

Csapattagok - alsósok: Gogolák Hanna, Herbst Rebeka, Herbst Léna - felsősök: Nagy Kamilla, Bihercz Rita, Derék Emília.

Az első lelkes fiú, Kovács Balázs egyéni 4. lett.

A verseny utáni napon osztálytársak sóvár pillantása kísérte a nyakunkban csillogó aranyérmet.

A játéknál jobb nevelő nem létezik, mert része a vereség és a győzelem, feltétele a szabályok betartása, és ami a legfontosabb, része a siker is.

Kis-Gadó Csabáné

Magas vérnyomás

írta Torba Kamilla

A vérnyomásproblémák intenzívebben jelentkezhetnek a téli hónapokban. A hideg miatt ugyanis az erek beszűkülnek, hogy a szervezet így gátolja a hővesztést. Emiatt a vérnyomás is megemelkedik, a szívnek pedig jobban kell dolgoznia ahhoz, hogy a **vért minden szükséges helyre eljuttathassa**.

A téli hónapok ezért a szívbetegséggel küzdőknek sem kedveznek.

sokszor tünetmentes marad, csak egy más betegség miatti kivizsgálás vagy rutin orvosi ellenőrzés során derül rá fény.

Megelőzése:

-egész évben tartsuk a megfelelő testsúlyt

-mozogjunk rendszeresen

-kerüljük a nehéz, zsíros ételeket, illetve a káros szenvedélyeket

Zöld sarok- Dr. Acél Csaba rovata

Tavaszcvaras

Február, itt a nyár – szól a mondás, de mint sok más minden, ez sem úgy igaz, ahogy régebben. Az utóbbi időkben – a sokat emlegetett globális klímaváltozás miatt – kiszámíthatatlan a jövő, az időjósok is csak találgatnak. A legújabb „módi” miatt, a hibázás az állásukba is kerülhet!

Az elmúlt tél aszálya, a porszáraz utak, a porban senyvedő őszi vetések, az idén bőségesen kapják az égi áldást, a félig meddig kiszáradt folyók, patakok a gátak tetejét ostromolják. A Teremtő sem tud már eligazodni rajtunk, egyszer esőért imádkozunk, máskor azért, hogy elálljon!

De ami nekünk, embereknek kényelmetlen, az a növényeknek, állatoknak jó, hiszen egyik a másikkól él, ha dús a vegetáció, akkor a vad is terített asztalt talál magának.

A sáros, járhatatlan utak miatt, a vadászok zöme, inkább otthon marad, mintsem kockáztassa, hogy elakad valahol - ha igazán peches - akkor ott, ahol már téverő sincs, hogy segítséget hívjon!

Egy régi, még igazi havas téli emlék jut eszembe, amikor a Nívámmal a területünk legtávolabbi sarka felé túrtam a havat, a falumtól kilenc kilométerre. Ez a szám fontos lesz a történethez.

Egy nádas mellett araszoltam, amikor özek ugrottak ki a nádból és pár méterre megálltak, csodálkozva néztek rám, látszott, hogy nem félnek, senki sem járt itt mostanában.

Gyönyörködtem bennük, aminek az lett az eredménye, hogy a hóban lapuló szántás bitang mély barázdájába belebillent az autó, esélyt sem adva, a továbbiakhoz. Puska vállra, irány haza! Kilenc kilométert!

Mire a faluba értem, már esteledett. A szomszédomnak egy ARO terepjárója volt, őt kértem meg a segítségre, bár ne tettem volna! Ővele is belezügtünk a barázdába! Most már két autó lett a hó foglya.

Újból vissza gyalog – számoljunk, ez már a 18-ik kilométer – mire a megoldást egy traktoros gazda jó

szíve jelentette, aki hajlandó volt bennünket hazahúzni !

Azért valljuk be, a mobiltelefon - sok átka mellett – ilyenkor nagyon jó lett volna, igaz, egy jókora gyaloglással meg szegényebb lettem volna.

A február, a Mohácsi búsójárás hónapja is, aminek a záró napján – kedden – a telet szimbolizáló koporsó égetés a fő attrakció, remélem igaz is lesz, mert a tavasz közelsége, számomra, a csodálatos szalonka vadászat idejét hozza egyre közelebb.

Velünk élnek- Dr. Kovács Iván rovata

Az állatorvos válaszol: Macskakarmolás betegség

Macskakarmolás betegség a macskák által terjesztett bakteriális fertőzés. Leggyakrabban kiscicákkal érintkező gyermekeknél és fiataloknál észlelhető.

A macskakarmolás betegség olyan betegeknek is előfordulhat, akikről ismert, hogy nem érintkeztek állatokkal. Fertőző betegség, amely a macska karmolásaihoz, harapásához vagy a macskanyálnak való kitettséghez kapcsolódik, és amely a nyirokcsomók krónikus duzzadását okozza.

A macskakaparás betegséget egy Gram-negatív bacillus (pálcika alakú baktérium) okozza, amelyet Bartonella henselae-nek neveznek. A nyirokcsomók duzzanata körülbelül 2-3 héttel a fertőzés után kezdődik, és hónapokig tarthat. A macskakarmolás betegsége talán a leggyakoribb tünete gyermekeknél a nyirokcsomók krónikus duzzanatal.

Tünetek

- papula vagy pustula a sérülés helyén
- duzzadt nyirokcsomók jelennek meg annak a helynek a közelében, ahol a bőr fertőződött (harapott, karcolt stb.), leggyakrabban a nyakban, a hónaljban és az ágyékban, és általában a macskával való érintkezés után 2 héten belül jelentkeznek

- emelkedett hőmérséklet a betegek körülbelül egyharmadánál

- fáradtság
- általános gyengeség
- fejfájás
- ízületi fájdalmak

Ritkábban

- étvágytalanság
- fogyás
- lépmegnagyobbodás
- torokfájás

- nyirokcsomók, amelyekből folyadék folyik

Milyen vizsgálatokat végezhet az orvos?

A duzzadt nyirokcsomók oka lehet a macskával (vagy ritka esetekben kutyával) való érintkezésből származó kaparás vagy sérülés. Egyes esetekben a fizikális vizsgálat megnagyobbodott

lépet is kimutathat. A macskakarmolás betegségének diagnosztizálására használt tesztek:

- B. henselae szerológiai teszt - indirekt fluoreszcens antitest teszt (IFA) (a nyirokcsomóból származó folyadékot vagy szövetet használnak)
- nyirokcsomó-biopszia a mirigyduzzadt egyéb okok kizárására

Kezelés

A macskakarmolás betegsége általában 2-4 hónapon belül spontán megszűnik. Súlyos esetekben vagy súlyos egyéb betegségben szenvedő betegeknél azonban hasznos az antibiotikum kezelés.

A macskakarmolás betegsége általában viszonylag enyhe lefolyású. El kell magyarázni a betegnek, hogy a betegség nem veszélyes, és általában nincs szükség kezelésre. Legtöbb esetben 2-4 hónapon belül spontán megszűnik.

Komplikációk

- Parinaud-szindróma
- encephalopathia (agyszöveti károsodás)
- neuroretinitis (a retina és a látóideg gyulladása)
- osteomyelitis (a csontszövet gyulladása)

Megelőzés

A betegség megelőzhető a macskákkal való érintkezés elkerülésével. Ha ez nem lehetséges, a macskával való játék utáni alapos kézmosás, a macskakarmolás és harapások elkerülése, valamint a macska nyálával való érintkezés elkerülése csökkenti a fertőzés kockázatát.

Mikor kell orvoshoz fordulni?

Forduljon orvosához, ha megnagyobbodott nyirokcsomói vannak, és ha kapcsolatba került macskával.

Februári teendők a kertben

Február az az idő, amikor a tél kezd enyhülni, a tavasz közeledik, és sok kertészeti munka vár ránk. A nappalok kezdenek hosszabbodni, ami minden kertész álma!

Februárban a hőmérséklet nagymértékben változhat. A februári napsütéses napokon, különösen a hónap vége felé, a nárcisz, ciklámen és sáfrány virágba borul, hogy csatlakozzanak a hóvirágokhoz. Azonban februárban lehetnek a leghidegebb napok is, amelyek esőt, kemény fagyokat és néha havat

hoznak. Ezért ne siessünk a vetőmagok vetésével, mert még mindig jöhet egy kis téli idő.

Alapvető kerti teendők februárra: metszük meg a benőtt serjéket, ültessük újra a hóvirágot, vágjuk vissza a díszfüvet, vessük el az édesborsót, kezdjük el a kültéri magágyak készítését a korai zöldségekhez, etessük meg a madarakat és rakjuk ki a fészekodukat.

A legtöbb díszfű a hónap végére elveszíti téli dekoratív értékét, ezért jó alkalom az elhalt száraz

visszavágására. Vágjuk le körülbelül 10 cm-rel a talajszint felett, de ügyeljünk arra, hogy ne sértsük meg a közöttük megjelenő új zöld hajtásokat.

Ne foglalkozunk túlságosan a talajjal, és ne vessük el túl korán a magokat. Nézzük át a magok csomagjait, és gyönyörködjünk mindegyikben. Lapozzunk át egy kertészeti könyvet, és készüljünk fel lelkiileg a kertészkedés hamarosan eljövendő örömeire!

Az ilyenkor virágzó téli jázmin sárga szírmái feldobják a tél egyhangú szürkeségét. Falunk gondozott kertjében pedig a tűztővis élénk narancssárga bogyói tápláléklul szolgálnak különböző énekesmadaraknak.

A nyáron elmaradt levendula metszését február végén még be tudjuk fejezni, hogy tavaszra elinduljon a kerek formás bokrosodás. Február végén kell megmetszeni a kerti izzópot is, ha nem szeretnénk egy „elvadult” kert hatást.

A lepkék kedvence a nyári orgona. Illatával és fűrtben tömörülő virágai mágnesként vonzák a rovarokat. E bokr titka, hogy erős visszametszéssel gazdagabb és szebb virágzást tudunk varázsolni.

Nézzük át a dekoratív dézsás növényeket. Előnyük az, hogy oda tudunk színt hozni, ahol feldobják a közérzetünket. Bejáratok oldalában egy rendezett udvar hatást adnak a vendégeknek.

A kitelepítés megemlékezése emlékmű tövében a fekete hunyor virágok jelképesen a zord időjárást figyelembe nem véve akár a fagyban is a nap felé tartanak, de a viráguk meghajolva tisztelgnek az áldozatoknak.

A fúvószené története Dunaszekesön

Zeneiskolai oktatás 2010-től kezdődően

Galambosi László rovata

A kamarazenekar sikerei kapcsán felmerült a kérdés; vajon össze lehetne rakni egy fúvószenekart is a muzsikáló fiatalokból? Persze erre egyértelmű volt a válasz, trombitások nélkül nincs fúvószenekar. A kérdés azonban nem lett elvetve, csak függőben hagyva, hátha mégis lesz rá megoldás.

A 2010. március 15-i ünnepség, ahol a kamarazenekar is fellépett, össze lett kötve egy kiállítással, mely Dunaszekcső kulturális életét mutatta be képekben 1945-től napjainkig. Színjátszó kör, néptánc csoportok, énekesek, zenészek és zenekarok, többek közt az 1962-ben újjáalakult fúvószenekar, amely már negyven éve nem létezett.

Az idősebbek hosszú ideig nézegették, találgatták a neveket, meséltek történeteket. Lesz még vajon fúvószenekar Dunaszekcsön?

Hermann József (Szepe) így emlékszik vissza: *Faller János polgármesterrel néztük a régi zenekaros képeket, amikor Jancsi felkiáltott: - Ő itt a nagyapám! Ez a másik meg a nagybátyám! S láttam rajta, hogy egészen tűzbe jött. Mondtam neki, hogy ilyen közel még sosem voltunk ahhoz, hogy újra megvalósuljon sokunk álma. Rendben van, mondta, meg kell szervezni a zeneoktatást, a Képviselő Testület biztosan támogatja, és én is. Ezek voltak a kulcsszavak, az „alapkő letétel” megtörtént.*

Mivel Alföldi Balázs zenetanárral (aki a kamarazenekar vezetője volt) már többször is felvetettük ennek lehetőségét, gyorsan megbeszéltük a teendőket.

Alföldi Balázs: - *Első lépésként*

tájékoztattuk az iskolavezetést szándékunkról. Mivel iskolánk az ún. iskola társulások következtében a Sombereki Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Dunaszekesői Tagiskolája lett (Sombereken már régóta folyt zeneoktatás) és én tanítottam is ott, nem volt akadálya, csak egyeztetni kellett. Ezt követően az iskolás gyerekek szülőit értesítettük az új lehetőségről, majd egyik vasárnap délelőttre meghívtuk őket és a gyerekeiket a Művelődési Házba, ahol Dobos József, a mohácsi zeneiskola (SLAMI) igazgatója tartott tájékoztatót egy kis kedvcsináló élménybeszámolóval fűszerezve, és a fúvós ötöst is magával hozta.

Hermann József: - *Bár nem volt túl nagy az érdeklődés, a jelenlévő szülők szinte mindegyike jelezte, majd a későbbiek folyamán egyre többen, hogy nagyon jónak találják a kezdeményezést, és biztosan be fogják íratni gyereküket, gyerekeiket.*

Alföldi Balázs: - *Az anyagi feltételek kérdésében Faller János polgármester volt nagy segítségünkre, és első lépésben az Önkormányzat öt darab trombitát vásárolt nekünk, és bérezés kérdésében is sikerült megállapodni. A későbbiek folyamán a Német Nemzetiségi Önkormányzattól is támogatást kaptunk, s kapcsolatok révén hozzájutottunk még néhány hangszerhez. Dobos József, a mohácsi zeneiskola igazgatója is adott kölcsönbe néhány baritont. Szeptemberre minden feltétel biztosított volt, így nem volt akadálya, hogy elinduljon Dunaszekcsön a zeneiskolai 1.évfolyam. Nagy örömünkre tizenhét tanulóval kezdhettünk!*

A török által koronázott

ifj. Kulutác Zoltán rovata

A Magyar Királyság és Oszmán Birodalom közé ékelte Erdélyi Fejedelemség Fráter György sikertelen egyesítési törekvései után is megmaradt egyfajta limbóban, melynek következtében az aktuális fejedelmek illetve erdélyi rendek és előkelők egy politikai libikókán ültek, mely folyamatos mozgásban volt a XVI. Század második felében is.

A János Zsigmond által megkötött speyeri szerződés ugyan Erdélyt a Magyar Korona elidegeníthetetlen részének ismerte el, ez azonban korántsem jelentette azt, hogy a régió akár bel-, akár külpolitikai téren a béke és stabilitás kelet-európai mintapéldája lett volna.

János király halála után Báthory István lett az új vajda, akinek 1575-ös lengyel királlyá választása azonban azt eredményezte, hogy fel kellett adnia tisztségét. Helyére unokaöccse, a mindössze három éves Báthory Zsigmond került, akinek nevében egy háromfős tanács irányította Erdélyt. Nem volt ugyan tagja a tanácsnak, de a gyerek nevelőjeként egyre fontosabb szerepet játszott a Báthory családhoz rokonai kapcsolatokkal fűződő Bocskai István.

1591-ben, a tizenöt éves háború kirobbanásakor Bocskai tanácsára a Habsburgok oldalára állt, de a rendek ellenállásának hatására lemondott és a hatalmat nagybátyja kezébe adta. Alig hetekkel később azonban Bocskai és a hozzá lojális erők elfogták és kivégezték Báthory Boldizsárt és Zsigmond újra kormányozni kezdett.

A belső ellenállás leverését követően Bocskai Prágába utazott és 1595. januárjában megkötötték a törökellenes szövetséget. A háború viszonylag jól indult a törökellenes szövetség számára, de az októberi Gyurgyevói győzelmet nem sikerült kihasználniuk. Az erőket rendező török erők egy évvel később Mezőkeresztesnél vereséget mértek a Habsburg erőkre, mindössze két héttel azután, hogy sikeresen elfoglalták az egi várat, ezzel gyakorlatilag ketté vágva a keresztény erők utánpótlási vonalait.

A helyére ülő Báthory András megpróbált meggyegyezni a törökkel, de az irányában bizalmatlan császári udvar Vitéz Mihály havasalföldi fejedelmet küldte csapataival az új fejedelem ellen. A csatát veszítve Andrást végül székelemek egy csoportja gyilkolta meg és ezzel Erdély rövid időre Habsburg katonai igazgatás alá került.

Az állandó bizonytalanság, folyamatosan felbukkanó és megbukó erdélyi fejedelmek csapatainak harcai, az előretörő ellenreformációs tevékenység, az inkvizíció és a császári zsoldoseregek garázdálkodásai végül oda vezettek, hogy a bécsi udvarból kiábránduló -évekig a Prágai várban "vendégeskedő"- Bocskai megnyerve a hajdúk és a székelemek támogatását 1604 októberében Álmosd térségében vereséget mért az ellene vonuló császári csapatokra. Ezek után bevonult Debrecenbe majd Váradra, s miután Belgiojoso zsoldosait is szétkergette, november 11-én Kassára is. Ezzel nemcsak Erdély és a Partium, de észak-kelet Magyarország nagy része is a kezére került.

Bocskai István

Egy nappal később kiáltványban fordult a nemességhez. S bár ezek többsége megmaradt a király pártján – a vármegyei ispánok és világi főrendek talán egyharmada, míg az egyházi főrendek közül senki sem állt Bocskai mellé, sőt a Magyar Tanács tagjai közül is csak ketten –, a befolyása alatt álló területek nemessége kénytelen-kelletlen csatlakozott a felkeléshez.

A török nagyvezír Lala Mehmed felismerve a lehetőséget egy okirattal Bocskait Erdély fejedelmének és a magyar nemzet királyának nevezte. Még novemberben személyesen is találkoztak, ahol a nagyvezír átnyújtotta a szokásos oszmán beiktatási jelvényeket (kaftán, buzogány, süveg, zászló).

A török-tatár segéderekkel további előretöréseket elérő Bocskait 1605. február 21-én a Nyárádszeredán megjelent rendek

Magyarország és Erdély fejedelmévé választották. Április 17-én a szerencsi országgyűlés ugyanezt megerősítette. Az év második felére befolyása az ország nagy részére kiterjedt (1606 elejére gyakorlatilag nem maradt magyar terület császári kézen) és 1605. november 11-én Pest mellett még koronát is kapott a töröktől.

A jelenleg bécsben kiállított ún. Bocskai koronát azonban valószínűleg a fejedelem kérésére készítették, mivel a török szimbólumrendszerben, annak nem volt szerepe. Ennek megfelelően ahogyan erre a legújabb kutatások utalnak, az a legenda sem igaz, hogy Bocskai visszautasított volna a neki felkínált fejdísz. Ez valószínűsíthetően egy propaganda húzás volt, hogy javítsák megítélését a magyarok és a külföldiek szemében, illetve hogy fent tartsák

a lehetőséget egy esetleges Béccsel való kiegyezésnek.

Bocskai ekkor volt a csúcson. Felismerve, hogy a hadakozás folytatása csak a töröktől való függést erősítené, tárgyalásokat kezdett I. Rudolf-fal és 1606. június 23-án megkötötték a bécsi békét.

A megegyezés garantálta a szabad vallásgyakorlást és Erdély önállóságát, ugyanakkor a rendi ellenállásnak is határt szabtak. Bocskai felkelésének eredményeképpen lezárult az állandó erdélyi belharcok sora, stabilizálódott a külpolitikai státusz és lassan megindulhatott a fejedelemség konszolidációja, miközben a vallási szabadság deklarálásának következtében Európa egyik legbefogadóbb és sokoldalúbb társadalmába kezdett kialakulni.

		ADÓDÓ LEHETŐSÉG	DRAGON BALL ...	VAGY, OROSZUL	NITT	ZSÁKUTCA JELE	
	1						E
	LITER		LEMEZ SZÉLEI			TÖRÉSMUTATÓ JELE	
			LÉPCSŐHÁZ, RÖVIDEN			NYÁRVÉGEKI	
	ÜGYFÉL						
	SVÉD AUTÓJELZÉS						
	2	BAJT OKOZ	IRÁNI URALKODÓ		GÖRÖG SPORTJEL		
			NÉMET GÁZ		ELLENÁLLÁS JELE		
BAZALT TANÚHEGY			LUXEMBURGI AUTÓJEL	REMIZ BEJÁRATA!		ELŐTAG: MEGA-	
			SZEMÉLYED	SZLOVÁK AUTÓJEL		AZ UDVARRA	
HÍMES					SZÉN ÉS KÁLTUM		A KERÜLET JELE
					AZ ABC 10. BETŰJE		
	L						

Játék

A keresztrejtvény megfejtése egy magyar szólást, közmondást takar. A helyes megfejtést küldd el messengeren, email-ben (muvhaz.dszeckso@gmail.com), vagy sms-ben (20/48-570-88).

Előző havi játékunk nyertese: ifj. Babarczi János. Gratulálunk!

Szülinapos Himnuszunk

Nemzeti himnuszunkat mindenki ismeri az országban s a határokon túl is, ki magyarnak vallja magát. Tanultunk róla, s megtanították nekünk. Énekeljük minden ünnepség alkalmával, sporteseményeken, szilveszter éjjelén.

Mégis magának a műnek életútja megérdemel pár sort. Hiszen születésnapja volt, talán ez a minimum. A művet, mint ismert 1823. január 22-én írta Kölcsey Ferenc nagy magányában Csekén. Először csak évekkal később 1828 decemberében jelent meg nyomtatásban a Kisfaludy Károly által szerkesztett Aurórában.

Kölcsey 48 éves korában 1838-ban távozott az élők sorából, így sosem hallotta műve megzenésített változatát.

Bartay Endre igazgató - ki akkortájt a pesti Nemzeti Színházat bérelte- írt ki húsz körmőci aranyas pályázatot 1844. február 29-én a Kölcsey-mű megzenésítésére.

A pályázat nyertese Erkel Ferenc lett, aki mindössze egy óra leforgása alatt komponálta meg a művet. A Kölcsey-Erkel Himnusz a pesti Nemzeti Színház mutatta be először 1844. július 2-án.

Rátkay Károly országgyűlési képviselő 1903. április 16-i "országos ülésre" terjesztette elő, "az egységes magyar nemzet himnuszáról" szóló törvényjavaslatát. Ennek első § szerint Kölcsey himnusza az egységes magyar nemzet himnuszává avatattik, a második § szerint mindez 1903. augusztus 20-án történik. E törvényt azonban Ferenc József soha sem szentesítette.

Úgy tűnik, hogy a tömegakarát, népakarat, a magyar nép vágya, vagy nevezzük bárminek is, de Kölcsey Ferenc költeményét a nem hivatalos, de nemzeti himnuszunkká emelte fel önmagától egész addig, míg 1989. október 23-án végre törvénybe nem iktatták (XXXI tv. 36.). Így került be az Alaptörvénybe (2011), melynek élén a 2012-es módosítás óta mottóként szerepel, hogy

"Isten áldd meg a magyart".

Recept neked: Csöröge fánk

Hozzávalók:

- 40 dkg liszt
- 1/2 cs. sütőpor
- egy csipet szódabikarbóna
- 1 cs. vaníliás cukor
- 5 dkg cukor
- 10 dkg vaj
- 2 tojás
- 3 ek tejföl
- só, olaj, porcukor

A lisztet keverőtálba szitáljuk, hozzáadjuk a sütőport, szódabikarbónát, vaníliás cukrot, a sőt és a kristálycukrot, és alaposan összekeverjük.

Belemorzsoljuk a vajat, majd a tojásokat és a tejfölt is hozzáadjuk, tésztát gyúrunk belőle.

Lisztezett felületen kb. fél cm vastagságúra nyújtjuk, és rombuszokat vágunk belőle (késsel vagy derelyevágóval), aminek a közepibe vágást ejtünk, és a vágáson keresztül átfordítjuk az egyik sarkát.

Bő olajban kisütjük, porcukorral meghintjük és lekvárral tálaljuk.

Jó étvágyat!